

ULKOMAILLA ASUVIEN SUOMALAISLASTEN JA -NUORTEN OPETUKSEN TURVAAMINEN VUONNA 2022

Kvs-säätiön (Kansanvalistusseura sr.) lausunto eduskunnan valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaostolle

Asia: HE 146/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022

Teema: Etäkoulu Kulkurin ja Nomadskolanin toiminta ja rahoitus pitkällä aikavälillä ja
ensi vuotta koskevat näkymät

*Kulkurin ja Nomadskolanin rahoitus perustuu valtion budjetin momentilta 29.10.51 myönnettävään
harkinnanvaraiseen valtionavustukseen ja lukuvuosimaksuihin.*

Valtion talousarvioesityksessä toimintaan on esitetty vuodesta 2011 alkaen 140 000–148 000 €. Esitys on jäänyt kirjeopetuksen tasolle, ja suurin osa (2/3) rahoituksesta on tullut eduskunnan lisäyksenä budjettiesitykseen.

Toiminnan turvaamiseksi vuonna 2022 esitämme, että eduskunta lisää em. momentille Etäkoulu Kulkurille ja Nomadskolanille 300 000 € (yht. 448 000 €).

Perustelut:

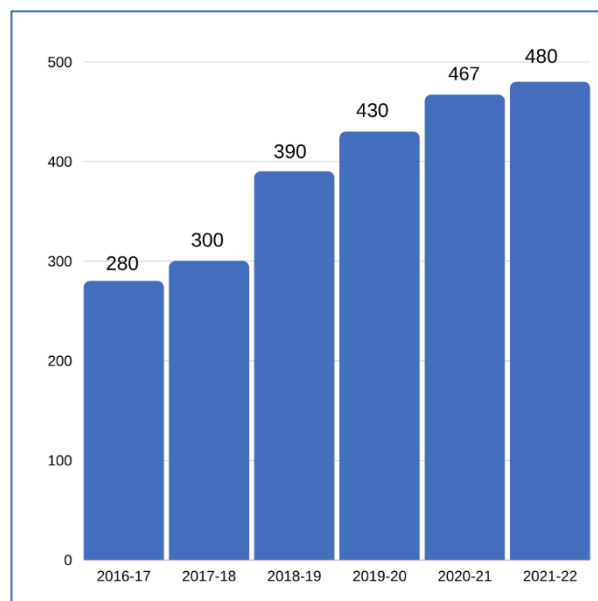
Oppilasmäärä ja tarve kasvaa

Ulkomailla asuu noin 400 000 suomalaista lasta ja nuorta. Heistä noin puolet on perusopetusikäisiä. Vuosittain ulkomaille muuttaa noin 2 000 suomalaista lasta.

Kvs-säätiön (Kansanvalistusseura sr.) [Etäkoulu Kulkuri](#) on ulkomailla asuvien perusopetusikäisten oppilaiden verkkokoulu, joka on saavutettavissa kaikkialla maailmassa. Kvs-säätiö vastaa myös ruotsinkielisten oppilaiden [Nomadskolan](#)-verkkokoulun toiminnasta ja kehittämisestä yhdessä Raaseporin kaupungin kanssa.

Lukuvuonna 2020–21 Kulkuri-verkkokoulua ja Nomadskolania kävi **467 ulkomailla asuvaa oppilasta**. Pandemiasta huolimatta oppilasmäärä kasvoi edellisestä lukuvuodesta yli 30 oppilaalla. Kuluvana lukuvuonna oppilasmäärä on kasvanut yhä, ja **nyt oppilaita on 480**. Koko perusopetuksen oppimäärää opiskelee noin 50 oppilasta.

Lisäksi Kulkuri antoi **etäopetusta al-Holin vankileirin 22 suomalaislapselle** (5/2020–9/2021). Erittäin haasteellisista olosuhteista huolimatta etäopetus onnistui ja lapset oppivat. Hankkeen pohjalta olemme kehittäneet toimintamallin, jonka avulla oppiminen voidaan turvata kaikissa olosuhteissa.

Kuva 1. Verkkokoulun oppilasmäärän kehitys

Siirtolaisuusinstituutin kesällä 2021 julkaisemassa laajassa kyselytutkimuksessa (Muuttuva ulkosuomalaisuus) **ulkosuomalaiset toivoivat lasten suomen kielen ylläpitoon ja kehittämiseen nimenomaan paikasta riippumattomia digitaalisia oppimiskäsitteitä**. Kulkuri ja Nomadskolan ovat digitaalisia, kaikkialla saavutettavia palveluita. Vuosina 2021–22 toimintaa on tehostettu ja palvelun skaalautuvuutta lisätty uuden oppimisympäristön ja oppilashallinto-ohjelman avulla.

Perusopetusikäisten etä- ja verkko-opetuksen kehittäjä tarvitaan

Kehitämme perusopetusikäisten etä- ja verkko-opetuksen sekä -ohjauksen toimintamalleja **ainoana Suomessa**. Pandemian alkaessa keväällä 2020 tuimme suomalaisia opettajia, kouluja ja opetushallintoa etäopetuksen aloittamisessa. Opetushallituksen ensimmäiset ohjeet koulutuksenjärjestäjille otettiin suoraan Kulkurin julkaisemalta etäopetuksen tukisivustolta. Jaamme osaamistamme ja toimimme aktiivisesti etä- ja verkko-opetuksen kotimaisissa ja kansainvälisissä verkostoissa. Etäopetusta on kehitettävä, että voimme vastata tarvittaessa kotimaankin tarpeisiin ja poikkeustilanteisiin (pandemiat, syrjäseutujen kasvavat koulumatkat).

Kulkurilla on [OKKA-säätiön](#) kestävän kehityksen sertifikaatti, ja se on maailman ensimmäinen Unesco-koulustatuksen saanut verkkokoulu. Kulkuri on yhdessä yliopistojen harjoittelukoulujen kanssa mukana mm. Unescon [Teacher Training in Support of Global Citizenship Education \(GCED\)](#) -aloitteessa etäopetuksen asiantuntijana.

Koulutuksen arviointikeskus [Karvi](#) toteuttaa parhaillaan Kulkurin toiminnan kehittävää arviointia. Arviointi on alussa, mutta Karvin arviointiryhmä totesi jo, että Kvs-säätiö kehittää Kulkurin toimintaa pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti.

Kulkurin juridinen asema perusopetuksen järjestäjänä on ratkaistava

Kulkuri antaa perusopetusta vuosittain 40–50 oppilaalle, jotka eivät käy muuta koulua. He opiskelevat perusopetuksen koko oppimäärää ja voivat saada päättötodistuksen erityisessä tutkinnossa. Yhteistyökoulumme Viikin normaalikoulu kirjoittaa päättötodistukset Kulkurin oppilaille.

Koska Kulkuri ei ole perusopetuslain mukainen oppilaitos (etäopetus), Kvs-säätiöllä ei ole perusopetuksen järjestämislupaa eikä Kulkurilla pääsyä valtakunnallisiin tietojärjestelmiin (Koski, Opintopolku, Valpas). Emme voi viedä oppilaiden suorituksia Koskeen, Kulkurin opinto-ohjaaja ei voi seurata oppilaiden yhteishakua tai peruskoulun päättäneiden, takaisin Suomeen muuttaneiden oppilaiden sijoittumista peruskoulun jälkeisiin opintoihin. MPASSid-kertakirjautumisjärjestelmään pääsevät ja Opetushallituksen ja opetusministeriön kehittämisrahoituksia voivat saada vain lain tarkoittamat koulutuksen järjestäjät.

Tulisi ratkaista, miten Kvs-säätiö saa Etäkoulu Kulkurin toiminnan järjestäjänä samat oikeudet kuin muut perusopetuksen järjestäjät.

Verkko-opetuksen rahoitus ja kestävä rahoituspohja

Digitaalisena palveluna Kulkuri ja Nomadskolan on paitsi saavutettava, myös kustannustehokas. Kulkurin **yksikköhinta** oppilasta kohti on noin 1 300 €. Viime vuosien valtionavustus oppilasta kohti on ollut noin 830 €.

Lähes 500 oppilaan verkkokoulu ei voi toimia pysyvästi eduskunnan lisämäärärahan varassa. Neuvottelemme parhaillaan opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa kestävästä rahoituksesta, joka

turvaisi koulun toiminnan ilman eduskunnan 'joululahjarahoitusta', mutta **vielä toistaiseksi se on koululle elinehto.**

Kansanvalistusseura saa Kulkuria ja Nomadskolania koskevan rahoituspäätöksen kalenterivuositain eli keskellä lukuvuotta. Oppilaiden oikeusturvan takia toiminnan vähentäminen tai ajaminen alas kesken lukuvuoden ei ole mahdollista, vaikka saatu avustus ei riitä kattamaan toiminnan kuluja. Nykyrahoituksella (148 000 € + eduskunnan lisäys 250 000 €) Kansanvalistusseura on kattanut toiminnasta aiheutuvaa alijäämää vuosittain n. 50 000 €. **Kestävä rahoituspohja on edellytys toiminnan jatkumiselle ja kehittämiselle.**

Valtionavustuksen tarve

Kansanvalistusseura esittää, että Etäkoulu Kulkurin ja Nomadskolanin toimintaan valtion budjetissa varattua valtionavustusta (148 000 €) nostetaan vähintään 300 000 €, jolloin toiminnan jatkuvuus on turvattu.

ENNAKOITU RAHOITUS 2022, €

Valtionavustus	448 000 (148 000 + eduskunnan lisäys 300 000)
Kurssimaksutulot	200 000
YHTEENSÄ	648 000

SUURIMMAT KULUERÄT 2021, €

Henkilöstökulut	506 000 (verkko-opettajat, päätoiminen koulunjohtaja ja opinto-ohjaaja, osa-aikainen koulusihteeri ja teknologia-asiantuntija)
Tuotantokulut	130 000 (oppimateriaali-, verkko-opetuksen it- ja toimitilakulut)
Hallintokulut	13 500 (taloushallinto, tilintarkastus, vakuutukset, jäsenmaksut)

Lisätietoja:

Toimitusjohtaja *Lauri Tuomi*, Kansanvalistusseura sr., lauri.tuomi@kvs.fi, puh. 050 476 9977
Koulunjohtaja *Tuija Tammelander*, Etäkoulu Kulkuri, tuija.tammelander@kvs.fi, puh. 050 383 3969

Tarve ja oppilasmäärä kasvaa

- Maailmalla asuu tuhansia suomalaisia lapsia. .
- Ulkomailla asuminen jossain vaiheessa on yhä useamman perheen arkea.
- Muuttajat ovat sosio-ekonomisesti yhä monimuotoisempi ryhmä.
- Paluumuuttajat ovat Suomelle arvokkaita, kun syntyvyys laskee.
- Oppilasmäärä on kasvanut viime vuosina voimakkaasti.
- Erityisesti kaikkia aineita opiskelevien oppilaiden määrä kasvaa, samoin tuen ja ohjauksen tarve.
- Ulkomaille muutto ei ole koskaan lapsen oma valinta, mutta häneen se vaikuttaa eniten.

Kulkuri ja Nomadskolan digitaalisena palveluna

- Vaikuttava ja saavutettava kaikkialla maailmassa
- Kustannustehokas
- Skaalautuu kasvavaan kysyntään
- Mukautuu erilaisiin tarpeisiin
- Kehittyy ja kehittää verkko-opetusta
- Etäopusteknologian edelläkävijä